

א' בטבת תשע"ט
9 בדצמבר 2018
מספרנו 378/18

תמצית החלטה

שוטרים שהואשמו בתקיפת אזרח שיבשו, לכאורה, מהלכי משפט והובילו להגשת כתב אישום כנגד האזרח.

תלונה שהוגשה לנציבות ע"י סנגור, נסובה על אירוע משנת 2013, בו הוכה מרשו ונעצר ע"י שוטרים בחשד להחזקת רכוש גנוב, חשד אשר התברר בהמשך כשגוי.

לאחר תקיפתו, נחקר האזרח בתחנת המשטרה על עבירות רכוש בלבד. מאוחר יותר, ורק לאחר הגשת תלונה מטעמו של האזרח למח"ש בגין האלימות שננקטה נגדו ונגד אמו, הוזמן האזרח לתחנת המשטרה והואשם בעבירה של תקיפת שוטרים.

לאמור, עבירת האלימות נגד השוטרים יוחסה לאזרח לראשונה כ - 10 חודשים לאחר האירוע, ולאחר שהגיש, כאמור, תלונה נגד השוטרים למח"ש.

בהמשך, הוגש נגדו על ידי התביעה המשטרית כתב אישום, ממנו זוכה. בפסק הדין בבית משפט השלום נקבע, כי מעצרו היה לא חוקי, וכי גרסתו עדיפה בעיני בית המשפט על גרסת השוטרים.

סנגורו של האזרח פנה למח"ש ב"דרישה לפתיחת תיק והעמדה לדין בעקבות זיכוי המתלונן וקביעות בימ"ש בנוגע לנילונים".

כ-7 חודשים אחר כך, קיבל הסנגור את תשובת מח"ש, לפיה אין מקום לפתוח בחקירה פלילית. בעקבות תשובה זו, הגיש הסנגור ערר למחלקת עררים בפרקליטות המדינה על החלטת מח"ש האמורה, אך רק **לאחר כשנה וחצי**, הועבר הערר ממח"ש למחלקת עררים והודע לסנגור על פתיחתו של תיק ערר.

לגופו של עניין, מסרה מחלקת עררים, כי לאחר עיון בנימוקי פניות הסנגור ובהכרעת הדין המזכה, על דעת מנהל המחלקה, לא נמצא מקום לשנות מההחלטה בדבר דחיית הערר. לגישת מחלקת עררים, בחלוף למעלה מחמש וחצי שנים ממועד האירוע, הרי שבהכרעת הדין הקצרה שניתנה בעניין מרשך, בית המשפט לא נימק מדוע מצא לנכון להעדיף את גרסת מרשך על גרסאות השוטרים ולא קבע ממצאי מהימנות כלשהם ביחס לעדויות השוטרים.

לאחר בירור התלונה על כלל מרכיביה, קבע הנציב, כי התלונה מוצדקת.

בבסיס התלונה שבנדון, עומדות שתי סוגיות מרכזיות, האחת מתייחסת לעיכוב הבלתי סביר והחמור אשר נפל באופן טיפולה של מח"ש בערר על ההחלטה לסגירת התיק.

במרכזה של הסוגיה השנייה, עומדת קביעתו של בית המשפט כי האזרח, הותקף באלימות על ידי שוטרי יס"מ בעת ביצוע מעצרו. כ-10 חודשים לאחר מכן, לאחר שהשוטרים למדו כי הוגשה נגדם תלונה למח"ש, עשו מעשה, ועל פני הדברים, שיבשו מהלכי חקירה בכך שהובילו להאשמת האזרח בתקיפת שוטרים, הכל, על לא עוול בכפו.

הנציב קבע, כי גם אם עמדתו אינה נוחה מכלל הנימוקים שפורטו והובילו את מחלקת עררים, לדחות את הערר - לא לו לשים שיקול דעתי, חלף שיקול דעת הרשות המוסמכת.

ברם במקרה זה, פנייתו מעמידה על מכונה סוגיה רוחבית המחייבת הכרעה.

בית משפט השלום בהכרעת דינו קיבל גרסת הנאשם, כי הותקף ע"י השוטרים לאחר שנעצר על ידם שלא כחוק. בית המשפט דחה עדויות השוטרים, לפיהן הנאשם תקף שוטר בדחיפה ובאגרופים וגרם לו לפצע מדמם בידו. בית המשפט קבע, כי האזרח לא נקט באלימות כלפי השוטרים. בית המשפט קבע, כי השוטרים העידו בבית המשפט כפי שהעידו, רק לאחר שנתברר להם כי האזרח התלונן במח"ש כי הותקף על ידיהם.

הנציב קבע בהחלטתו, כי השוטרים בעדויותיהם בבית המשפט ביקשו, על פני הדברים, לשבש מהלכי משפט, בכך שהאשימו את האזרח על לא עוול בכפו, בתקיפת השוטרים רק בעקבות התלונה שזה שטח בפני מח"ש.

דברים אלה מתיישבים עם הדעה הרווחת בקרב סניגורים, ולא רק בקרבם, כי תדירות, במקום בו אזרח מתלונן על תקיפת שוטרים, תלונה זו לא תיוותר לבדה. בתגובה לתלונתו יחקר האזרח בגין תקיפת שוטרים, ובסיומה של חקירה, יואשם לעיתים האזרח, בתקיפת שוטרים בבית המשפט.

הנציב קבע, כי לא ניתן לעבור על קביעות אלה, כלא כלום.

הדעת אינה סובלת, כי שוטרים שסרחו, לכאורה, כמפורט לעיל, ימשיכו בעבודתם כ"עולם כמנהגו נוהג" וימשיכו לבוא במגע יומיומי עם אזרחים.

לא יעלה על הדעת, שדברים חמורים וקשים אלה של בית משפט, יוותרו במקומם כאבן שאין לה הופכין.

באלה הדברים, בהתאם לסמכותו לפי סעיף 19(א) לחוק נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, תשע"ו-2016 (להלן: "החוק"), שב הנציב על המלצתו לפרקליט המדינה ולמפכ"ל המשטרה, כי אף במקרים כגון זה, בהם הטיפול המשמעותי נגד השוטרים הועבר לבחינת מחלקת משמעת ו/או היחידה לתלונות הציבור במשטרת ישראל, נדרש כי שוטרים שסרחו, לכאורה, במעשים נגד אזרח, יטופלו בהקדם האפשרי על ידי פיקוד המשטרה ויורחקו, עד לקבלת החלטה בעניינם, מתפקיד הכרוך במגע עם אזרחים.

בהתאם לסמכותו לפי סעיף 19 (א) לחוק, המליץ הנציב לפרקליט המדינה לשקול, חרף חלוף השנים מקרות האירועים, להורות למחלקה לחקירות שוטרים בפרקליטות המדינה, לפתוח בחקירה כנגד השוטרים על כך, שקשרו, לכאורה, לשבש בצוותא חדא מהלכי משפט.